

Documenta

Identitățile multiple și construcția identității (cazul romilor europeni)

Prof.univ. dr. Andrei Marga

După ce Samuel Huntington a atras atenția, cu *The Clash of Civilizations* (1996), că identitatea religioasă este mai adânc și mai durabilă decât alte identități (politică, etnică, civică etc.), a luat avânt analiza diferitelor identități ale oamenilor de astăzi. Între timp, cel puțin în Europa, teza multiplelor identități a cetățenilor a câștigat adepti, chiar dacă nu avem elaborate încă teoremele corelației dintre diferitele identități (identitatea religioasă și cea politică, religie și comportamentul economic etc.). Ca efect al atmosferei orientate spre auto-identificare, se clamează identități, dar se sesizează anevoios posibilitățile corelării lor și regăsirii structurilor universale ale conviețuirii.

Pe de altă parte, în contextul eforturilor autorităților italiene (2008) și franceze (2010), de lămurire a situației romilor, Europa unită s-a trezit în fața unui grup cu o identitate confuză, care nu a fost încă integrat prin mecanismele tradiționale ale autoafirmării și recunoașterii. Romii beneficiază de libertatea de circulație pe continent, dar comportamentul și felul de viață al unora dintre ei diferă de societățile în care se stabilesc și șochează adeptii modernității. Tema construcției identității și a recunoașterii în societate revine astfel pe scenă într-un caz neașteptat și pretinde soluții.

Vreau ca în intervenția mea să evoc situația multiplelor identități trăite într-un loc exemplar din Europa și să formulez câteva corelații (1), pentru ca, apoi, să elucidiez din punct de vedere metodologic constituirea identității (2), să caracterizez identitatea romilor (3) și să arăt ce este de făcut pentru integrarea lor în societățile moderne de astăzi (4).

1.

Iau ca ilustrare a *multiplelor identități* pe care le trăiește un locuitor al Europei Centrale și de Răsărit¹ cazul locuitorului tradițional al orașului Cluj - de multă vreme „capitală neoficială a Transilvaniei” și unul dintre orașele cele mai dezvoltate din România. Acest locuitor se percepe pe sine, în viața de zi cu zi, în mersul la serviciu, la piață sau la activități distractive, nu numai ca persoană având o *identitate profesională* precisă, ci și drept *clujean*, adică o persoană ce face parte din comunitate locală a Clujului. *Identitatea locală* este percepută printre primele de către locuitorul orașului. În funcție de contexte politice, identitatea etnică este trăită mai mult sau mai puțin manifest și-l leagă pe locuitorul Clujului de o „țară-mamă”. Românul privește peste Carpați, maghiarii își îndreaptă privirea spre Tisa, germanii se simt parte a unei mari națiuni occidentale, evreii se percep ca membri ai străvechii comunități a Israelului. În perioade de democratizări, *identitatea locală* este trăită mai intens, în schimb, în perioade de stridentă naționalistă *identitatea etnică* este etalată fățiș.

Alături însă de aceste două identități - în virtutea particularităților dezvoltării istorice și culturale a Transilvaniei, a ponderii reale a acesteia în

modernizarea României - locuitorul Clujului trăiește o *identitate regională*. El se simte *transilvan* sau *ardelean*, adică aparținând unei regiuni care a fost mereu într-un contact mai direct și mai strâns cu Europa Occidentală și care a rămas particulară prin multiculturalitatea și interculturalitatea naturală formate de-a lungul secolelor de conviețuire a diverselor grupuri etnice. Atunci când statul urmează o politică centralistă și autoritară se intensifică, în reacție, ideologia regionalistă a „transilvanismului”, de care se leagă o mai acută trăire a identității regionale.

În legătură foarte complexă cu identitatea etnică și cu identitatea regională, locuitorul Clujului trăiește o *identitate confesională*. Într-un oraș neobișnuit de bogat în biserici și culte, ce reprezintă creștinismul și iudaismul, locuitorul se identifica foarte variat din punctul de vedere confesional. Cea mai mare parte a românilor se revendică din Biserica Ortodoxă Română și din viziunile Bizanțului de altădată. O parte a românilor aparțin Bisericii Greco-Catolice și se simt legați de creștinismul occidental. Prin Biserica Romano-Catolică, maghiarii se simt legați de Roma și de Occident. Prin bisericile reformate, maghiarii și germanii se identifică drept parte a celeilalte mari comunități creștine occidentale - cea a protestantismului. Cultele neoprotestante - din care se revendică români, maghiari, romi - se bazează pe percepția unei alte identități confesionale, care, la rândul ei, este percepută ca legătură cu Occidentul. Evreii se plasează, prin iudaism, la rândul lor, în tradiția religioasă ce a contribuit la asigurarea fundamentelor lumii civilizate. *Identificarea confesională*, ce devine mai acută atunci când apartenența confesională este afectată de măsuri administrative, lasă loc, în împrejurări ce fac ca oamenii să se solidarizeze, unei trepte mai înalte a identificării, *identificării creștine*, și, urcând încă o treaptă, *identificării iudeo-creștine*.

În relații multiple cu aceste identificări - profesională, locală, regională, etnică, confesională, religioasă - locuitorul Clujului trăiește *identitatea națională*. Aceasta este puternică în momente de pericol (cum a fost, de exemplu, anul 1968, când invadarea Cehoslovaciei a fost percepută ca și un pericol iminent pentru România!), în perioade de efort pentru suprimarea unei surse majore a răului (cum a fost, spre exemplu, 1989, când răsturnarea dictaturii lui Ceaușescu a fost dorință cvasigenerală!) și în perioade de efort de modernizare și democratizare. În astfel de momente și perioade, mândria de a aparține națiunii române este trăită manifest și sincer, dincolo de identificările etnice. Atunci când însă politica sau acțiunile statului ca stat se situează nu în serviciul interesului public, ci în serviciul unor grupuri, definite regional, etnic sau confesional, care recurg la identificări ideologice, identificarea națională slăbește.

Locuitorul tradițional al Clujului - peste afilierea sa etnică și confesională - se simte parte a lumii libere, emancipate și iluminate, a Occidentului. Ca român el știe că se trage din romanii ce au urcat în curbură Carpaților, iar limba sa este proba la îndemână în această privință. Locuitorul Clujului trăiește o *identitate central-europeană* în virtutea secolelor anterioare de istorie a regiunii și a aspirațiilor paneuropene de lungă tradiție din această parte a Europei.

Aceste identități - profesională, locală, etnică, regională, confesională, creștină, iudeo-creștină, națională, central-europeană, europeană - sunt trăite cu diferite grade de intensitate de locuitorul Clujului. *Ele intră în relații variate, dependente de contexte, încât generalizări puternice sunt greu de obținut*. Aceste identități, pe de altă parte, se grupează în funcție de problemele care se pun în fața comunităților, în diferite contexte ale evoluției societății românești și a politicii paneuropene.

2.

Ne amintim că Erik H. Erikson este cel care a introdus deja în 1956, pe baza cercetărilor sale psihanalitice, noțiunea de *identitate* plecând de la un fapt: conștiința identității interioare („Bewusstheit innerer Identität”). „Hier weist der Begriff der „Identität” also auf das Band hin, das den einzelnen Menschen mit den von seiner einzigartigen Geschichte geprägten Werten seines Volkes verbindet... Das Begriff „Identität” drückt also insofern eine wechselseitige Beziehung aus, als er sowohl ein dauerndes inneres Sich - Selbst - Gleichsein wie ein dauerndes Teilhaben an bestimmten gruppenspezifischen Charakterzügen umfasst”. Erik H. Erikson a precizat că identitatea trebuie considerată, ca „ein Kriterium der stillschweigenden Akte der Ich - Synthese”, cât și ca „das Festhalten an einer inneren Solidarität mit den Idealen und der Identität einer Gruppe”².

Identitatea înseamnă structurare a diferitelor experiențe pe care le face individul în relație cu sine și în relație cu ceilalți, o structurare ce rămâne, desigur, un proces, dar este mereu condiționată de o sinteză a Eu-lui. Acest concept a rămas dător de direcție în filosofie și științele sociale, chiar dacă astăzi aria de specificare a identității s-a extins foarte mult³. Astfel, în științele sociale s-a evoluat spre specificarea „identității sociale”, a „identității etnice”, a „identității culturale” și a altor identități și spre înregistrarea „identității de grup”. Conceptul propus de Erik H. Erikson continuă însă să funcționeze cu succes, mai cu seamă în situația în care identitatea personală rămâne, în măsură mai mare decât identitatea de grup, relevantă pentru comportamentele și cercetările empirice.

Prăbușirea socialismului răsăritean din 1989 și tranziția ce a urmat au creat terenul pentru afirmarea variatelor identități, dar și pentru o veritabilă *dinamică a identităților* însăși. S-a confirmat încă o dată că identitățile nu mai pot fi surprinse și cunoscute, așa cum se manifestă în fapt, decât din perspectiva evoluției lor în contexte determinate. Chiar și cazul concret al legăturii identității naționale cu teritoriul geografic, trăită cu intensitate aparte în Europa Răsăriteană, se constată schimbări, în timp scurt. O cercetare remarcă, de pildă, pentru cazul Poloniei și al unor țări din Europa Răsăriteană, că „the harsh realities of liberal democracy and the free market have meant that the majority of the population is now much more concerned with gaining a «satisfactory» income, however that is defined, than with the pursuit of landscape conceptualizations of national identity”⁴. Iar dacă în cazul trăirii unei identități atât de întărită de istorie, cum este cea națională legată de teritoriu, se constată o dinamică, ne dăm seama cât de schimbătoare este trăirea altor identități.

Constatarea unei dinamici a identităților - inclusiv a identității naționale, atât de întărită în istoria modernă - a încurajat mereu opinia după care nici identitatea etnică nu este un dat definitiv, ceva „natural”, ci o construcție. Nu avem destule probe pentru a interpreta națiunile ca efecte ale statelor moderne, dar sunt fapte - în trecerea de la evul mediu la perioada modernă a istoriei europene - ce atestă că „die Transformation der Ethnizität zur Nation einerseits, zur regionalen Identität andererseits fand jedoch erst mit dem Durchbruch der Moderne statt. Ethnische Gruppierungen sind spezifische Formen der sozialen Grenzziehung. Sie integrieren die Gesellschaft mittels «Identität» auf jenem Skalenniveau, welches bei gegebenem

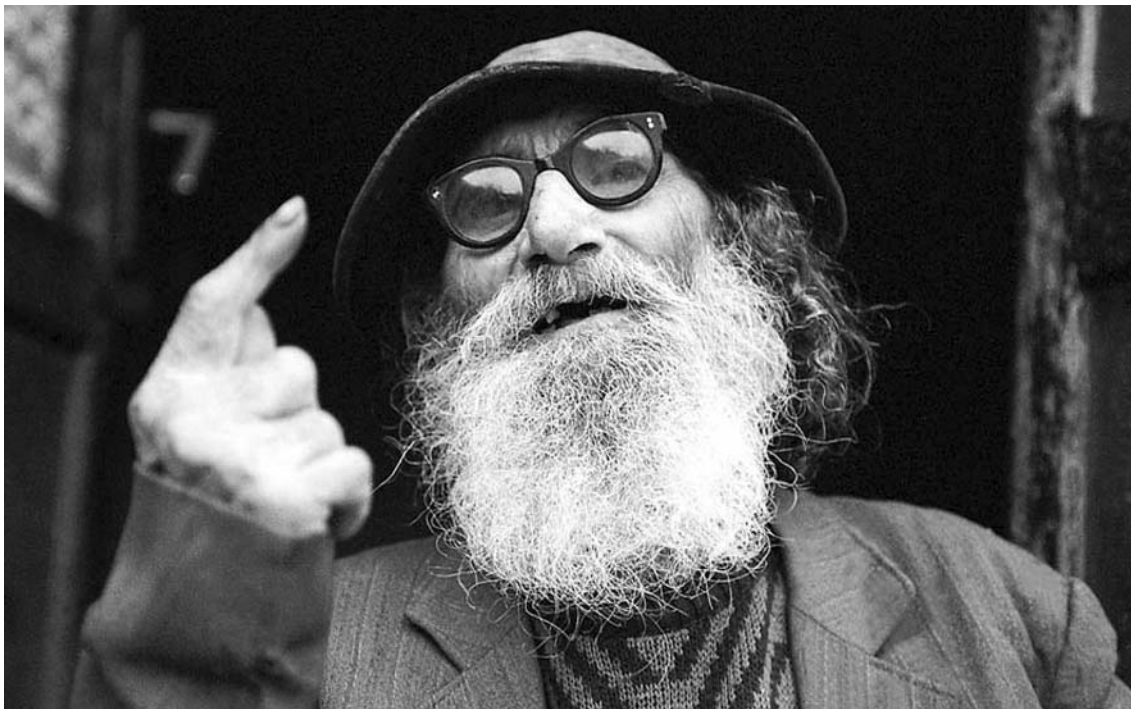

foto Rareș Beuran

Produktivitätsentwicklung einen bestimmten Umfang des Kommunikations - bzw. Organisationsbundes ermöglicht. Unterschiedliche politische Institutionen können sehr unterschiedliche Mengen von Menschen umfassen. Eine der wesentlichen Entwicklungstendenzen der Ethnizität ist ihre Ablösung von Gesellschaft als Totalität und ihre Ausdifferenzierung zu einem System neben anderen Symbolsystemen”⁵. Etnicitatea s-a desprins ea însăși de alte componente și s-a automatizat în cursul unei istorii.

Desigur că *problema nu este doar să se constate emergența istorică a comunităților etnice, ci și să se găsească un loc adecvat componentei etnice în teoria modernității*. Sub acest aspect, este ușor de observat că nici Marx și nici Max Weber nu au conferit, în sistemele lor teoretice, destinate să descrie și să explice modernitatea, un loc important națiunii. Mai mult, cei mai mari teoreticieni recenți ai modernității, Parsons, Luhmann, Habermas au descris societatea modernă ca proces de „diferențiere funcțională”, dar au considerat etnicitatea ca fiind derivată în raport cu diferențierile de bază (economie, politică, morală, știință etc.). Pe de altă parte, analizele tranziției din Europa au arătat că, în virtutea unei istorii semnificativ de îndelungate, tradiția culturală a rămas marcată de „comunalism” - un fel de viziune etnicizată asupra comunității, ce este considerată prioritară față de individ - încât „the communities in Eastern Europe have developed their customs and common values along ethnic lines”⁶. „Ponderea” etnicității - sub aspect istoric și în condițiile de după 1989 - a fost, în orice caz, mai mare decât s-a asumat în teoria modernizării.

Spre a face față noii ponderi dovedită de etnicitate în procesele sociale europene unii sociologi i-au căutat locul în teoria modernizării. S-a plecat de la observația că nu este posibilă o „gesellschaftstheoretische Fundierung” a abordării identității etnice fără a o integra în teoria societății moderne. Dacă se cercetează constituirea și evoluția identității etnice în istoria europeană și se examinează teoria diferențierii la nivelul atins prin Luhmann, atunci se pot trage două concluzii: etnicitatea este o posibilă formă de exprimare a reacției la situații sociale marcate de tensiunea incluziunii-excluziunii dar, în condițiile modernității, numai una dintre forme; identificările etnice nu se lasă reduse la „mişcări” și „mobilizări” și se explică numai dacă se acceptă existența latentă de autoidentificări etnice. Concluzia mai cuprinzătoare este că *teoria modernizării*

Bătrîn

poate face față realității identificării etnice și-i află acesteia locul în arhitectura proprie. „Ethnische Konflikte und Selbstidentifikationsfolien sind keineswegs ein vor - oder frühmodernes Relikt, sondern sind in der gesellschaftsstrukturellen Verfassung der modernen Gesellschaft angelegt. Dass sie nicht mehr diejenige sozialintegrative Kraft besitzen wie im 19 und in der ersten Hälfte des 20 Jahrhundert kann als semantische Reaktion auf den prosperierenden Wohlfahrtsstaat, auf die kulturelle Liberalisierung der Gesellschaft und die Individualisierung von persönlichen Lebenslagen angesehen werden.... Es dürfte plausibel geworden sein, dass der Topos ethnischer und nationaler Selbstidentifikationsmuster jenseits der Inklusion in das politische System eines Staates keineswegs dem Topos der funktionalen Differenzierung der Gesellschaft widerpricht. Ohne Zweifel dürfte eine funktionierende, d.h. vergleichsweise konfliktfreie moderne Gesellschaft, in der gesellschaftlicher Reichtum, Zugang zu politischen Entscheidungen, zu Bildung und Gesundheitswesen nicht zu ungleich verteilt sind, in der vor allem die soziale Absicherung von Individuen organisiert ist, weniger anfällig für konflikthafte, ethnische Mobilisierungen sein. Als ein partielles Identitätsmerkmal unter anderen dient der ethnische Aspekt der Selbstidentifikation von Individuen, der auch - wie Identitätsbildung schlechthin - zunehmend von der individuellen Entscheidung der sich selbst identifizierenden Personen abhängig wird. Die Wahlfreiheit muss allerdings rechtlich und politisch de facto gesichert sein”⁷. În acest fel identitatea etnică este transferată experienței individuale și contextualizată.

Identificarea etnică în Europa Central-Răsăriteană a stat, adesea în istorie, pe argumentul „no-personality - without-nationality”, care la rândul său, se sprijină pe o anumită concepere a „identității”. În această concepere, identitatea etnică este plasată, fără argumente suficiente, în centrul celorlalte identități. „Argument from identity demands that the relevant trait - i.e. nationhood and its form of life - should be decisively more successful identity-provider than any of its competitors to which the state-political status is being derived. But micro and macro regional belonging and loyalties, especially if proposed in isolation from their underlying traits, are equally relevant and attractive as candidates for identification: any choice of a few (allegedly) independently identification-forcing low-level properties will exclude others, expose itself to an avalanche of

counter instances and thus fail by lack of generality". În plus, "no trait is in itself usually coextensive with nationality"⁸. Se invocă pe drept, împotriva autoidentificării naționaliste, împrejurarea că multiplele identități trăite de individ fac o bogăție ce nu ar trebui redusă la o singură identitate. Soluția nu este privilegierea identificării etnice în mulțimea celorlalte identificări, ci dezvoltarea unei culturi politice a dezbaterii continue, ce trece dincolo de frontiera fiecărui stat național.

Nu se mai poate reprezenta o identitate, fără a-i sesiza conexiunile cu celelalte identități trăite de individ în viața lui efectivă, în contexte determinate. Ceea ce poate stârni obiecții – având în vedere „încărcătura” ei istorică neobișnuită și împrejurarea că identificarea etnică nu se restrânge la Europa Centrală și Răsăriteană, ci, în anumite momente, izbucnește și în țările modernității avansate – este relativizarea acestei identificări. Cred că o precauție față de această relativizare se impune – fără, desigur, a relua naționalismul tradițional – mai cu seamă într-o situație culturală, cum este cea de față, în care criza de motivație și criza de sens „urcă”, în care ne lovim de limita resurselor mediului înconjurător, intern și exterior, și în care noi pericole majore (de exemplu, terorismul) sunt prezente.

Resimțim, pe de altă parte, nevoia unei alte concepții a identității naționale în raport cu conceperea statică ce a alimentat, desigur, tablouri false și conflicte. Am în vedere aici ceea ce, în **Filosofia unificării europene** (2003), am numit *abordarea generativă a națiunii*⁹, cu implicațiile ei pe planul autoidentificării etnice. Este vorba de o abordare ce pleacă nu de la caracterele – inevitabil discutabile – ale națiunilor, ci de la condițiile constituirii, mai bine spus „genezei națiunilor”. Să ilustrăm această opțiune.

Deja la începutul secolului al douăzecilea s-a „fixat” în literatura istorică și în abordările politice o considerare a națiunilor conform unor criterii extrase din realitatea dată a acestora: „comunitate de sânge”, „comunitate de limbă”, „comunitate de destin istoric”, „comunitate geografică”, „comunitate de viață economică”, „comunitate statală”. Definițiile date națiunii, cu care s-a operat în științele sociale și în decizii, au reținut câteva sau toate aceste note, într-o ordine sau alta. Fapt este însă că la orice încercare de a testa astfel de definiții, cazuri semnificative de națiuni nu încap în definiție sau, altfel spus, contrazic definiția. Căci sunt, de pildă, națiuni ce nu prezintă „comunitate de sânge” (cum este națiunea americană) sau „comunitate de limbă” (pre-

cum elvețienii) sau comunitate de viață economică (ca națiunea evreilor) sau „comunitate statală” (cazul națiunilor aflate în curs de formare). Ilustrările pot fi abundente, pentru fiecare caz. De aceea, o definiție a națiunii, ce face față situațiilor factuale, nu mai poate apela la caracteristici statice ale națiunilor (constatabile după formarea lor), ci este mai bună, ca definiție (deci ca precizare a conotației și denotației termenului încât să se poată opera delimitări univoce), dacă ia în considerare caracteristicile formării (sau genezei) națiunilor. Sub acest aspect inițiatorul mișcării paneuropene, Richard Coudenhove – Kalergi avea dreptate să considere națiunile, în **Die Europäische Nation** (1953), drept „grosse Schulen, nicht Familien”¹⁰. El a restrâns însă aceste „grosse Schulen” la „grosse Gemeinschaften des Geistes”, fără să rezeze componentele economice, sociale, instituționale, politice – alături de cele nemijlocit culturale – ale națiunilor, dar intuiția posibilității unui concept dinamic, generativist al națiunii rămâne fructuoasă.

Tranziția de la socialismul răsăritean la societatea deschisă s-a făcut în legătură cu procesul integrării europene a țărilor Europei Centrale și Răsăritene. De aceea, pe fondul reafirmării identităților, în consecința adeziunii la statul modern și dezvoltării acestuia, problema formării identității europene și a corelării ei cu celelalte identități a intrat pe agenda autorităților, comunităților, cetățenilor. *Identitățile tradiționale nu s-au mai putut aborda realist fără a asuma identitatea europeană.*

Este de subliniat că identitatea europeană nu este, prin natura ei, un simplu dat al istoriei, efect al situației în geografia Europei și al participării la evoluția istorică a acesteia, ci un rezultat, efectul unor performanțe. Desigur, rămâne oricând la îndemână posibilitatea de a invoca caractere ale Europei bazate pe datele înregistrate ale culturii ei. Multe concepții ale identității europene invocă astfel de caractere și ajung să exalte un grup de caractere sau altul înăuntrul unei „paradigme” – așa numi-o „paradigma diversității” – care nu face până la urmă decât să descrie ceea ce este. Edgar Morin, de pildă, în **Die kulturelle Identität Europas** (1988), concepe identitatea europeană ca „ein Strudel von Wechselwirkungen zwischen vielen «Dialogiken»”, precum religie – rațiune, credință – îndoială, gândire mitică – gândire critică, empirism – raționalism, existență – idee, specific – universal, problematizare – nouă întemeiere, filosofie – știință a naturii, educație umanistă – educație naturalist științifică, vechi – nou, tradiție

– evoluție, reacțiune – revoluție, individ – colectivitate, imanentă – transcendentă, Hamlet – Proteus, Don Quijote – Sancho Panza etc. „Diese «Dialogik» ist das entscheidende Charakteristikum der kulturellen Identität Europas, und nicht etwas dieser oder jener ihrer Bestandteile oder Augenblicke”¹¹. Trece peste întrebarea dacă o astfel de descriere este capabilă să specifice cultura europeană în mod univoc, ca și peste observația că, odată descrisă identitatea europeană cu „paradigma diversității”, toți cei care au respirat aerul dintre Atlantic și Urali aparțin identității europene.

În fapt, procedurile de integrare a diferitelor țări în Uniunea Europeană au plecat de la intuiția că nu este destul să respiri aerul continentului pentru a fi european, că european, înainte de a fi, se devine. În locul unei abordări statice a identității europene s-a promovat, pe bună dreptate, o concepere dinamică a acestei identități, concentrată asupra caracteristicilor genezei identității europene.

*Identitatea europeană se lasă reconstruită – așa cum am argumentat în **Filosofia unificării europene** (1997) – ca o cultură legată: de știință orientată spre cunoaștere factuală și pusă în serviciul rezolvării de probleme de viață ale oamenilor; de tehnologie și tehnică bazată pe cunoaștere științifică; de comportament economic cu randament; de administrație ce trece examenul eficienței; de cultura dreptului ce promovează individul; de drepturi fundamentale și inalienabile ale persoanei umane; de derivarea voinței politice din dezbaterile democratice; de reflexivitatea culturală*¹². *Acestea sunt caractere ale genezei culturii europene, iar preluarea lor în conceperea identității europene conferă acesteia nu numai capacitate descriptivă, ci și necesara componentă normativă.*

3.

Unde sunt romii în tabloul descris adineauri al identităților trăite în Transilvania de astăzi sau în alte tablouri? Cum putem caracteriza identitatea romilor?

Să rezumăm, mai întâi, considerațiile metodologice anterioare. Identitatea, oricare ar fi ea, presupune conștiința identității și se constituie în interacțiuni. Oricare dintre identități, chiar și cea etnică, este rezultat al istoriei și nicidecum un dat „natural”, definitiv. În societatea modernă, identitatea, inclusiv cea etnică, este rezultatul diferențierilor funcționale și al tensiunilor incluziunii – excluziunilor ce se produc în economie, administrație, politică, cultură. Identitățile nu sunt niciodată izolate, ci se află mereu corelate cu celelalte identități trăite de individ. Dacă ne referim la națiune, atunci este acum de trecut de la conceptele statice la considerarea generativistă a națiunii ca mare comunitate ce se constituie prin educație și în virtutea altor mecanisme. Identitatea europeană se constituie pe socul celorlalte identități trăite de indivizi (etică, religioasă etc.).

Așadar, unde sunt romii în tablourile identităților? Romii lipsesc din marea parte a descrierilor de situație din Europa, iar faptul are explicații multiple. În primul rând, romii nu și-au creat o elită intelectuală capabilă să le reconstituie istoria și să le precizeze locul în istorie. În Europa nu și se recunoaște identitatea până nu prezintă un certificat istoric. În al doilea rând, în interacțiunile cu celelalte grupuri care s-au identificat, romii se prezintă încă drept un grup difuz, neorganizat și ignorabil. În al treilea rând, romii nu s-au pregătit și structurat profesional în așa măsură încât să joace un rol distinct, recognoscibil în economia

foto Rareș Beuran

Ceteraș

actuală. Ei nu pot indica acum vreun sector economic semnificativ pe care-l reprezintă. În al patrulea rând, romii nu au folosit sistemul educațional pus în funcțiune în țările europene din ultimele secole și plătesc cu prețul marginalizării lacunele prelungite ale educației.

Ca urmare a acestor factori, romii sunt, înainte de toate, marginalizați. Un elocvent volum¹³ (Mark Norman Templeton, **On the Margins. Roma and Public Services in Romania, Bulgaria and Macedonia**. Open Society Institute, New York, 2001) vorbește de 2-7% din populația României, Bulgariei și Macedoniei care sunt romii și „overrepresented in all categories in need of social protection the very poor, the long-term unemployed, the unskilled, the uneducated, members of large families, and individuals without residence permits, identity documents or citizenship papers” (p. 2). În *social protection, health care, housing* - în toate aceste domenii romii sunt dezavantajați și au cea mai mică parte, chiar și atunci când astfel de ținte se realizează.

Aceste caracteristici ale „marginalizării” nu sunt doar istorice. „Although Roma have historically been among the poorest people in Europe, this has been an unprecedented collapse in their living conditions in the former socialist countries. While most Roma had jobs during the socialist era, formal unemployment is now widespread. Even in the new EU member states and leading candidate countries, the levels of poverty are striking. Roma poverty rates range between 4-10 times than non-Roma in Bulgaria, Hungary and Romania. Because of higher birth rates, the relative size of the Roma population is increasing across the region”¹⁴ (Dena Ringold, Mitchell A. Orenstein, Erika Wilkels, **Roma in Expanding Europe: Breaking the Poverty Circle**, The World Bank, Washington DC, 2005, p. 2). De aceea, „sărăcia (poverty)” este marea provocare la adresa romilor europeni și a europenilor, cărora le pasă de situația romilor. În tranziția care a avut loc după 1989, de la socialismul oriental la societățile deschise de astăzi, cum se spune în același studiu, „the poverty and social exclusion ... are more acute for Roma. Transition has had a worse impact on Roma than other groups of interconnected reasons: legacies of past policies, low skill levels and educational attainment of Roma, a tendency toward cultural separation, a history of poor relations with the mainstream societies and states of Europe, poor policy responses, and a reduction in social spending caused in large part by macroeconomic decline” (p. 23).

Marginalizarea și lovirea de sărăcie nu încheie însă soarta romilor europeni. La acestea se adaugă imediat „discriminarea (discrimination)”: romii sunt priviți ca oameni de altă categorie. „Discriminarea” începe cu cea din copilărie (chiar din jocurile copiilor) și se resimte deja la nivelul școlii. Comisia Europeană semnală, pe drept¹⁵, că în țările noi membre ale Uniunii Europene copiii romi suferă discriminări în forme variate ce duc până la urmă la „absenteeism and drop out, the accommodation to a travelling way of living and on the unintended effects residential segregation” (p. 4).

4.

Ce este de făcut pentru integrarea romilor? Discuția asupra romilor în Europa s-a ascuțit în ultimele luni datorită opticilor unilaterale care se practică. Dacă luăm în seamă principiile construcției europene, atunci va trebui ca două principii să fie asumate mereu împreună: deplina libertate de circulație în țările europene conform

reglementărilor sistemului Schengen și obligația fiecărui stat de a integra propriii cetățeni conform demnității persoanei umane. Din nefericire, unii dintre noii membri ai Uniunii Europene (mă refer la România actuală) folosesc primul principiu, iar celelalte țări pe al doilea, în vreme ce problema este de a cupla aplicarea celor două principii. Pentru o țară ca România, prima problemă ar trebui să fie integrarea romilor proprii în condiții demne de viață.

Ce este de făcut acum pentru această integrare? Pot să vă mărturisesc că, în 1997-2001, în calitate de Ministru al Educației Naționale al României¹⁶ am introdus discriminarea pozitivă a romilor în învățământ, alocând locuri aparte în licee și facultăți și inițiind școlarizarea pe scară cuprinzătoare a romilor (pp. 14-16). Asumția mea a fost și este aceea că nu-i poți integra pe romii fără a-i sprijini să-și creeze o elită civică și politică reprezentativă, iar acest sprijin este, în primul rând, educația. Orice intervenție - dezvoltamentală, economică, financiară, socială sau de altă natură - este utilă, dar, după părerea mea, educația rămâne prioritară.

Această asumție este și astăzi confirmată. Am în vedere aici doar inspiratul studiu al lui Michéle Lamont și Mario Luis Small¹⁷, care au arătat că „we need heterogenous views about how culture and poverty are causally related: cultural practices may shape responses to poverty, cultural repertoires may be limited by poverty, cultural frames may be expanded by neighbourhood poverty, cultural narratives may change irrespective of poverty, and so on. Whether cultural change leads to structural change is a counterproductive question. Much more useful is to ask when, where, and how cultural change leads to structural change. It is imperative that the terms of the debate be changed to make room for conceptions of culture that go beyond thin accounts of preferences” (p. 91). Va trebui asumat - încă o dată: fără a ignora cătuși de puțin importanța măsurilor de natură materială, care rămâne crucială în acest moment - că o acțiune culturală în favoarea romilor și avându-i ca subiecte pe romii înșiși este indispensabilă. Am în vedere o acțiune în patru pași: autoidentificarea populației romi; organizarea acestei populații la nivel local, regional și al fiecărei țări; folosirea de către romii a oportunităților educaționale și integrarea în economiile respective; încurajarea evoluției lor spre autoorganizare civică și politică. Romii au - cel puțin în România, Bulgaria, Ungaria, Macedonia - o astfel de pondere încât soluțiile tradiționale bazate pe destructurarea acestei populații devin contraproductive. Doar structurarea romilor în condițiile reprezentării economice, civice, politice mai poate fi soluția.

Concluzia mea contravine evident unor cercetări recente, care susțin că romii nu vor putea să se prezinte ca întreg și, ca urmare, nu vor forma o comunitate etnică în accepțiunea consacrată.¹⁸ Aceste cercetări își iau argumentele din împrejurarea că societatea modernă tinde să pulverizeze comunitățile și să marginalizeze oamenii. Romii ar fi mai expuși marginalizării datorită adeziunii lor la o economie paralelă. Eu cred că aceste argumente au de partea lor istoria, dar nu sunt decisive. În fapt, în multe țări ale Europei, romii ai fost integrați, chiar dacă afirmarea identității lor pe plan cultural durează. Astfel de reușite ar trebui luate în serios, în locul tendinței actuale de a închide prematur și neprecaut un dosar ce abia s-a deschis.

¹ Am abordat problema în Andrei Marga, *Europäische Identitätsbildung in Osteuropa*, în

Ludwig Kühnardt (Hrsg.), *Europäische Identität: Paradigma und Methodenfragen*, CEIS, Bonn, 2005, studiu reluat în Andrei Marga, *Die Philosophie der europäischen Einigung*, Cluj University Press, 2009, Kapitel II, Vierster Teil.

² Erik H. Erikson, *Identität und Lebenszyklus*, Suhrkamp, Frankfurt am Main, 1973, p. 124-125.

³ Hans-Peter Frey, Karl Hauser, *Entwicklungslinien sozialwissenschaftlichen Identitätsforschung*, în Hans Peter Frey, Karl Hauser (Hrsg.), „Identität”, F. Enke Verlag, Stuttgart, 1987.

⁴ Tim Unwin, *Contested reconstruction of national identities in Eastern Europe: landscape implications*, în „Norsk Geografisk Tidsskrift - Norwegian Journal of Geography”, vol. 53, 1999, p. 119.

⁵ Albert F. Reiter, *Die politische Konstruktion von Ethnizität*, în Gerhard Seewann (Hrsg.), „Minderheitenfragen in Südosteuropa”, R. Oldenbourg Verlag, München, 1992, p. 38.

⁶ Svetozar Pejovich, *Institutions, Nationalism and the Transition Prozess in Eastern Europe*, în Ellen Franken Paul, Fred D. Miller, Jr. and Jeffrey Paul (eds.), *Liberalism and the Economic Order*, Cambridge University Press, 1993, p. 71.

⁷ Armin Nassehi, *Differenzierungsfolgen. Beiträge zur Soziologie der Moderne*, Westdeutschen Verlag, Opladen, 1999, p. 173-174.

⁸ Nemo Miscevic, *National Identity in Transition*, 2002.

⁹ Andrei Marga, *Filosofia unificării europene*, EFES, Cluj, 2003, p. 332. Vezi, de asemenea, ediția în limba germană, Andrei Marga, *Philosophie der europäischen Einigung*, Cluj University Press, 2009.

¹⁰ Richard Coudenhove-Kalergi, *Die europäische Nation*, Stuttgart, 1953, p. 10.

¹¹ Edgar Morin, *Die kulturelle Identität Europas*, în Edgar Morin, „Europa denken”, Campus Verlag, Frankfurt am Main, New York, 1988, p. 128.

¹² Andrei Marga, *Filosofia unificării europene*, EFES, Cluj, 2003, pp. 44-54.

¹³ Mark Norman Templeton, *On the Margins. Roma and Public Services in Romania, Bulgaria and Macedonia*. Open Society Institute, New York, 2001.

¹⁴ Dena Ringold, Mitchell A. Orenstein, Erika Wilkels, *Roma in Expanding Europe: Breaking the Poverty Circle*, The World Bank, Washington DC, 2005, p. 2.

¹⁵ Comisia Europeană, *Segregation of Roma Children in Education. Addressing Structural Discrimination through the Race Equality Directive*, 2007.

¹⁶ Embassy of Finland, *International Expert Symposium on Roma Questions*, Cluj-Napoca, 2000.

¹⁷ Michéle Lamont, Mario Luis Small, *How Culture Matters: Enriching an Understanding of Poverty*, 2008.

¹⁸ Vezi Brian A. Belton, *Questioning Gypsy Identity: Ethnic Narratives in Britain and America*, AltaMira Press, Walnut Creek, 2005, p. 93.

Coordonator:
I. Maxim Danciu

Proză & Poezie**Istorie cu femei****Ioana Bota****exercițiu de scriere**

Carnea mea este o bormașină înțeleaptă cu ghimpi și cheaguri și munch căscând plictisit, în fine, e musai o chestie cu hăuri și asfințituri de dong.

La naiba cu atâta cadavru de asfalt și ochi de oaie isterică, concluzionă Ivana. Mai bine niște blonde perpelite cu gesturi transparente și roșii de la piata mare. Soare decent și răcoare de septembrie. S-o numim Lia... nici prea serafică, nici prea falsă... numai bună de icoană urbană. Parizerul de după-masă se împroșca în ulei și murdării sonore cu ouă bio și brânză de burduf. Mai bine un el, cu ochi verzi și mâini de anticar. Seara ar cânta la pian, iar uneori ar face curățenie în baie.

Tramvaiul mormăia ora 5, iar tanti Maia asculta Romanticii.

istorie cu femei

Camila se zvârcolea în halouri de cristal de fiecare dată când Martin trântea neprietenos ușa. Tigările erau în combustie metafizică, iar vinul fermenta povești. Dușul își măsura picurii, iar lampa tăcea mai mult ca de-obicei. Duke Ellington era una cu carpeta olive și cearceafurile urlau a trecut.

Macaroane cu linte. Pisica și ciocolata se

întrețin pe teme selenare. Telefonul delirează sobru, iar perdelele sunt discrete.

Pantofi roșii chicotind. Rochie turcoaz în așteptare.

promenade

Merg pe stradă și mă scobesc cu felinare. Mă scobesc așa a liniște interioară, fără chestii profesive, ca după o cină grea. Uneori am și un pian în cap, iar debussy o ia călare și ne ascundem nasul în fulare mari și în geamuri de metro. Afară e simplu. Îmi iau un croissant de la paul și cotesc spre saint-germain.

Dora

Azi e despre noi. Sună ieftin, sună a cașcaval. Ne trezim cu nasul înfundat și cu chef de iaurt. Wcul e matinal, el n-are insomnii, o ține pe a lui cu igiena cuvei. Închidem telefonul, îi dam peste clape să se liniștească și ne dezgropăm din cerceafuri ude și puturoase. O lingură de ness, două și un pic de miere destul ca să vedem că afară ninge. Nimănu-i plac poveștile adevărate cu odată era un camp și era o iapă care rezemată de răscruci sărea peste iarba. O oaie nu i-ar vedea rostul, dar ea iapa avea un fior pentru dealul din față și pentru declarații stelare. Azi e despre noi și nu despre Dora, iapa mea de la 6 ani.

scrisoare către Jeni

Dragă Jeni,

M-ai lovit ca un autobuz morocănos. Din acel moment stelar, nu mai mănânc la cantină, iar pagina 5 a ziarului nu mai îmi spune nimic. Mă trezesc cu ochi mari și ignor cerul cu macarale. Picioarele străbat istorii către tine, iar surâsul meu nu se întreabă de ploaie. Ești aici printre ceaiuri, napolitane vărsate și foi rupte.

Îți transmit găurile mele. Acolo vei găsi lălele obosite și cai cumiți.

Vasilica

Vasilica e făcută pentru uși interbelice și holuri cu respirație. Angajată la poștă, ea se caută pe hărți metalice și bea cafeaua rece. Piramidele de sticlă o dor, iar hârțile îi devoră membrele. Cu toate acestea, sala 213 este un loc pașnic. Dorina își face unghiile miercurea, iar Anca se isterizează vinerea.

Cai nechezând verde.

Regii s-au retras sub brăuri în ulei și grilaje mângălite. Sala de catifea e cârpită cu tăceri penibile și cuie mute. Pendula găfâie, iar candelabrele sunt economice.

August. Vasilica duce coletele la Internaționale. Corpul B. Copite încremenite. Foșnet de rochie.

Nu tulburați poeții când tac**Rodica Mățiș****Am inventat doar cerul, celelalte erau toate**

Vine un timp când începi să ascunzi paginile albe ar putea cineva picta norii acolo sau o zi din viața ta.

Ce uimiri mai pot ajunge până aici când puntea se clatină și orologiile măsoară cu încăpățănare totul?

Vine o zi când începi să vezi cum cade ruginită ploaia de săptămâna trecută nimeni n-a mai șters praful din clopotnițe nimeni nu mai crede în miracole ziua de joi se ițește cu-aceleași haine ponosite ați albit așteptând să bată la fereastră luna așteptând să crească alți maci pe peroanele pustii să vă bucurați măcar o dată: da, e acolo ne vom pierde și noi în peisaj avem brațe lungi mai aspre decât a celorlalți copaci pe frunte ne răsar mirările-stindarde părăsire la marginea mării.

acolo Vine o singură dată: își spală fața la marginea râului și pleacă.

N-am văzut niciodată cum înserează cuvintele

Mă-ntreb în ce carte mi-ai mai ascuns cărările încurcate ca niște zeități părăginite încotro au pornit plânsul orei surâsul stâncilor glasul mirat al serii

pe ecranul pe care tronează sărutul tămiat al cuvântului

sălășluește o imagine cu un cal alb pe fundal doar norii și un marinar obosit (înainte de a alunga ispita fiecare poartă cu sine povara mării)

pe-aici a trecut demult Don Quijote avea palmele albe răvășite ca într-o simfonie a vânturilor

Mă-ntreb tu n-ai văzut oare păsările cum nămărau luminile din sufletul tău întotdeauna una rămânea de prisos întotdeauna se lăsa seara prea repede

Nu tulburați poeții când tac

în jurul lor aerul se face lacrimă îngerii pe vârfuri stau la taifas despre vremea de după apus când încep să cânte norii nu-i tulburati ochii lor înecați în apele înserării zidesc pe acoperișuri ferestre unde stau de vorbă cocorii obosiți nu-i tulburati în ziua aceasta

Anuar cultural huedinean

Scurtă cronică privind principalele activități culturale din Huedin desfășurate în anul 2010

Prof. Horea-Dorin Mățiș

Anul 2010 a fost unul bogat în activități culturale la Huedin, chiar dacă, spre deosebire de anii precedenți, datorită unor considerente de ordin economic sau datorită lucrărilor de reamenajare a Casei de Cultură Huedin, nu au mai fost organizate zilele Huedinului („În florar la Huedin”), dar simpla înșiruire a principalelor activități desfășurate este edificatoare în acest sens:

15.I.2010 - **Medalion literar-muzical Eminescu** (Casa de Cultură Huedin - director înv. Nicolae Traica)

20.I.2010 - **Concursul de desen „Harázspalcám” / „Dacă aș fi vrăjitor”** - organizat de Fundația „Communitas” (Grupul școlar Huedin)

22.I.2010 - **Mica Unire - simpoziune** organizate la Grupul școlar Huedin și Liceul Teoretic „Octavian Goga” Huedin

29.I.2010 - **Concurs de povești „Mesék szárnyán” / „Pe aripile poveștilor”** (Liceul Teoretic „Brasai Sámuel” Cluj-Napoca)

31.I.2010 - **Concert de operă** cu scop caritabil (Sala „Trei Ierarhi” a Protopopiatului Ortodox Huedin)

16.II.2010 - **Carnaval/Bal mascat** (Grupul școlar Huedin)

6.III.2010 - **Concurs de cultură generală „Kurutty”** (Grupul școlar Huedin)

9.III.2010 - **Mărțișoare muzicale** (Casa de Cultură Huedin)

12-24.III.2010 - **Deplasarea în Franța a Trupeii de teatru „Assentiment”** (regizor Alexandru Jurcan) formată din elevi de la Liceul Teoretic „Octavian Goga” Huedin și Grupul școlar Huedin și susținerea unor spectacole de teatru cu piesa „À la mystérieuse” după Robert Desnos (Landerneau și Brest)

15.III.2010 - **Comemorarea revoluției maghiare din anul 1848** prin depunerea de coroane și jerbe de flori la Monumentul Sándor Petőfi, susținerea unui spectacol de dansuri tradiționale maghiare de către Trupa de dansuri „Suhanc” de la Grupul școlar Huedin (Casa de Cultură Huedin) și recital de cântece și poezii (Sala Festivă de la Grupul școlar Huedin)

25-28.III.2010 - **Deplasarea Trupeii de teatru „Assentiment” la Festivalul de la Brno** (Cehia) cu piesa „À la mystérieuse” după Robert Desnos

26.III.2010 - **Concurs național de cultură generală „Kurutty”** (Grupul școlar Huedin)

27.III.2010 - **Concurs național de recitări „Kányádi Sándor”** (Sala Festivă de la Grupul școlar Huedin)

III.2010 - a apărut revista „Kalotaszeg”, nr. 1 (153)/2010

III.2010 - **Deschiderea Bisericii „Betania”** (Huedin, str. Stelelor)

16-30.IV.2010 - a apărut Revista „Tribuna” cu suplimentul „Claviaturi”, nr. 15

23.IV.2010 - **„Ziua mondială a cărții”** - manifestări organizate la Grupul școlar Huedin și

Liceul Teoretic „Octavian Goga” Huedin

23.IV.2010 - **Spectacol al Trupeii de teatru „Assentiment”** cu piesa „Pedagog de școală nouă” (Uniunea Scriitorilor Cluj)

7.V.2010 - Participarea elevilor de la Grupul școlar Huedin la Concursul de literatură „Zilele Octavian Goga” (Căminul Cultural din comuna Ciucea)

9.V.2010 - Participarea elevilor din Huedin la festivalul „Muguri de dor” (Căminul Cultural din comuna Poieni)

11.V.2010 - **Spectacol al Trupeii de teatru „Mini-Assentiment”** cu piesa „Școlerul” (Sala de Sport de la școala Nouă)

13.V.2010 - **„Ziua eroilor”** - comemorarea eroilor neamului (Troita din centrul orașului Huedin)

14.V.2010 - Participare la Festivalul de Folclor „Flori de mai” (Colegiul de Transporturi „Transilvania” din Cluj-Napoca)

16.V.2010 - Participarea Grupului „Floare de colț” de la Grupul școlar Huedin la „Zilele comunei Fildu” (Căminul Cultural al comunei Fildu)

21.V.2010 - **Sfințirea Bisericii de lemn cu Hramul Sf. Ap. Vartolomeu** (Spitalul orașenesc

Huedin)

21.V.2010 - **Concursul Internațional de Meșteșuguri Tradiționale - „Mâini de aur”** organizat de Clubul Copiilor Huedin (director prof. Gheorghe Sobec) în Parcul Central al orașului Huedin

23.V.2010 - **Inaugurarea în partea de sud a Bisericii Reformate din Huedin a patru efigii** în memoria unor personalități huedinene: Gyarmathy Zsigáné (1843-1910), Ravasz László (1882-1975), Kós Károly (1883-1977) și Vasas Samoilă (1927-1997)

24.V.2010 - **Hramul Bisericii Ortodoxe „Sfânta Treime”** de pe strada Poștei cu ocazia împlinirii a 100 de ani de existență

26-28.V.2010 - **„Zilele Liceului Teoretic „Octavian-Goga” Huedin”** - bogate în manifestări culturale - ediția I, sub coordonarea prof. dr. Cristian-Claudiu Filip

28.V.2010 - Lansarea lucrării monografice «Liceul Teoretic „Octavian Goga” Huedin. Un liceu cu tradiție, în slujba comunității» (Sala de Sport a Liceului Teoretic „Octavian Goga” Huedin), autor coordonator prof. dr. Cristian-Claudiu Filip

28.V.-3.VI.2010 - **Deplasarea în Franța a**

Zilele Liceului Teoretic „Octavian Goga” Huedin (26-28 mai 2010)

delegației orașului Huedin (Mircea Moroșan - primar, Marian Dragomirescu, Aurel Lazea - foști primari, Ioan Popa și Ioan Bota - reprezentanți ai Clubului de prietenie româno-francez din Huedin cu ocazia împlinirii a 20 de ani de la statuarea relațiilor de colaborare și înfrățire (Manthelan) 28-30.V.2010 - Participarea trupei de teatru „Assentiment” la Festivalul de teatru francofon pentru copii „Fanthousiasme” (Dej) 30.V.2010 - Spectacol de dansuri maghiare susținut de Trupa „Suhanc” (Casa de Cultură Huedin) V.2010 - Editarea unui C.D. cu „Jocuri populare instrumentale” din zona Huedinului interpretate de Orchestra „Cununa Vlădesei” coordonată de înv. Nicolae Traica 1.VI.2010 - Manifestări culturale organizate dedicate zilei copiilor (Grupul școlar Huedin și Liceul Teoretic „Octavian Goga” Huedin) 1.VI.2010 - Participare la Expoziția-concurs „Icoana micului creștin” (Mănăstirea Râșca Transilvană) 5-6.VI.2010 - Participarea trupei de dansuri maghiare „Suhanc” la Festivalul de folclor „Sóskút” (Cristuru Secuiesc) 24.VI.2010 - Lansarea cărții „Cei rămași pe pământ” a scriitorului Alexandru Jurcan (Uniunea Scriitorilor Cluj) VI.2010 - a apărut revista „Kalotaszeg”, nr. 2 (154)/2010 18-23.VIII.2010 - Participarea a doi reprezentanți ai orchestrei „Cununa Vlădesei” alături de Ansamblul „Someșul” la Festivalul de folclor Mezinarodni din Sumpark (Cehia) 3.VII.2010 - Participare la spectacolul folcloric „În memoriam Avram Iancu” (Mărișel) 16.VII.2010 - Participare la „Zilele satului Mănăstireni” a trupei de dansuri maghiare „Suhanc” 17.VII.2010 - Participare la „Zilele satului Văleni” a trupei de dansuri maghiare „Suhanc” 20.VIII.2010 - Festivalul Folcloric Internațional „Szent István” (Parcul Tineretului din Huedin) 29.VIII.2010 - Participare la „Zilele satului Tetiș” a trupei de dansuri „Suhanc” 9.IX.2010 - Simpozionul „În memoriam:

mucenicul Aurel Munteanu”, organizat la inițiativa părintelui protopop Dorel Pușcaș, cu ocazia împlinirii a 70 de ani de la intrarea trupelor maghiare în Huedin (Sala „Trei Ierarhi” de la Protopopiatul Ortodox Huedin) 9.IX.2010 - a apărut Revista „Glasul”, nr. 1-8 din 2010 IX.2010 - a apărut revista „Kalotaszeg”, nr. 3 (155)/2010 5.X.2010 - „Ziua Internațională a Educației” - deschiderea anului școlar la Clubul Copiilor Huedin - inaugurarea Corpului B (Cercul de Artă Populară, Electronică și Sculptură) 8.X.2010 - „Ziua mondială a Holocaustului” - manifestări organizate la Grupul școlar Huedin și Liceul Teoretic „Octavian Goga” Huedin 11-13.X.2010 - „Zilele Grupului școlar Huedin” (coordonator prof. Horea-Dorin Mătiș) - ediția a II-a - dedicate domnului Hanspeter Adank (cetățean de onoare al orașului Huedin) care a efectuat în anul 2010 investiții semnificative la atelierul mecanic, laboratorul mecanic și la laboratorul de gastronomie și tehnica servirii de la Grupul școlar Huedin 11.X.2010 - Lansarea lucrării „Anuarul Grupului școlar Huedin pe anul 2009-2010”, autor coordonator prof. Horea-Dorin Mătiș 16-31.X.2010 - a apărut Revista „Tribuna” cu suplimentul „Claviaturi”, nr. 16 25-30.X.2010 - Participarea Trupei de teatru „Assentiment” formată din elevi de la Liceul Teoretic „Octavian Goga” Huedin și Grupul școlar Huedin la Festivalul Internațional de Teatru de la Arad cu piesa „R la mystérieuse” după Robert Desnos (Teatrul Național din Arad) 29-31.X.2010 - Participarea delegației orașului Huedin la manifestările cultural-religioase organizate la Leányfalu (Ungaria) - localitate înfrățită cu orașul Huedin X-XII.2010 - Amenajarea unei biblioteci informatizate (Biblionet) în baza unui program finanțat de Bill&Melinda Gates și gestionat de International Research Exchanges Board (Grupul școlar Huedin, școala Nouă - ca locație provizorie până la finalizarea lucrărilor de renovare la Casa de Cultură Huedin)

30.XI.2010 - Participarea elevilor de la Grupul școlar Huedin și Liceul Teoretic „Octavian Goga” Huedin la Concursul „Unirea tuturor românilor de la vis la realitate” (Căminul Cultural din comuna Poieni) 1.XII.2010 - Ziua Națională a României - depunere de coroane de flori la Troița din centrul orașului Huedin cu ocazia împlinirii a 92 de ani de la unirea din anul 1918 4.XII.2010 - Emisiune la Radio România Actualități (Ioan Bota, Nicolae Traica și Mircea Moroșan) dedicată folclorului din orașul Huedin și împrejurimi (înregistrarea a avut loc la Clubul Copiilor Huedin în data de 10.XI.2010) 10.XII.2010 - Festivalul de colinde „Noi umblăm să împlinim!” („Catedrala” Ortodoxă Huedin I) 11.XII.2010 - Spectacol de colinde cu scop caritabil susținut de Ioan Bocșa și Ansamblul de Muzică Tradițională Românească „Icoane” al Academiei de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca 12.XII.2010 - Lansarea monografiei comunei Negreni - „Negreni. Istorie, tradiții și legende. Studiu monografic” - autori prof. dr. Cristian-Claudiu Filip și Vlad -Daniel Nistor 15.XII.2010 - Festivalul-concurs „Dăruind din suflet” (Sala „Trei Ierarhi” de la Protopopiatul Ortodox Huedin) 16.XII.2010 - Lansarea lucrării monografice - „30 de ani de judo la Huedin 1980-2010” a autorilor prof. Ioan Pețe și prof. Gheorghe Sobec (Clubul Copiilor Huedin) 24.XII.2010 - Sărbătoarea „Karácsonyest” / „Seara de Crăciun” (Biserica Reformată din Huedin) 25.XII.2010 - „Astăzi s-a născut Hristos!” - reuniunea corurilor bisericilor din Huedin (Troia din centrul orașului Huedin) XII.2010 - a apărut revista „Kalotaszeg”, nr. 4 (156)/2010 Istoria huedineană va reține, cu siguranță, unele dintre evenimentele enumerate mai sus, organizate cu sprijinul Consiliului Local și al Primăriei orașului Huedin (primar Mircea Moroșan), al Consiliului Județean Cluj, al Clubului Copiilor din Huedin, al comitetelor de părinți ale școlilor etc.

Editarea de cărți, monografii, anuare, reviste, suplimente («Liceul Teoretic „Octavian Goga” Huedin. Un liceu cu tradiție, în slujba comunității», „Cei rămași pe pământ”, „Anuarul Grupului școlar Huedin pe anul 2009-2010”, „Negreni. Istorie, tradiții și legende. Studiu monografic”, „30 de ani de judo la Huedin 1980-2010”, „Glasul”, „Kalotaszeg”, „Claviaturi”), inaugurarea celor patru efigii în memoria unor personalități huedinene, precum și sfințirea bisericii de lemn din incinta spitalului orașenesc Huedin, contribuie la efervescența culturală a unei comunități.

Dezvelirea efigiilor (Huedin, 23 mai 2010)

Redactor responsabil:
Dinu Bălan

Supliment editat cu sprijinul financiar al
Consiliului Local Huedin